

Előfizetési árak:

postán vagy házhoz küldve:
 Egész évre . 24 kor.
 Félévre . 12 kor.
 Negyedévre . 6 kor.
 Egy hónapra . 2 kor.
 Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egyhasábos petit sor 10 fill. vagy egy □ cm. hely 4 fill. — Nyilttér és magánérdekű ismertetés soronként 40 fill.
 Megjelenik naponként reggel 6 órakor, hétfőn vagy ünnepe után déli 12 órakor.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 19.
 Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő: **Koncz Ákos.**
 Felelős szerkesztő: **Dr. Orbán József.**

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.
 Előfizetés, hirdetés és magánérdekű ismertetések felvétele.

Vádak és gyanusítások.

A magyar politikai élet láthatárán sötét felhők tornyosulnak, melyek minduntalan zivatarral fenyegetnek. Tegnap ez a zivatar kitört s csattogott és dörgött a vádak és gyanusítások vihara. A nagy zürzavarban sokan azt vélheték volna, hogy a sok villám közül valamelyik lesújtott a szabadelvűpárt táborába s ott valakit, — talán épen azt, a ki legmagasabb állásában a viharok járásának legjobban ki van téve, — megsebez. De a zivatar most, a vihar lecsendesülte után, konstatálhatjuk, nem tett kárt a pártban mert a villámfogók szépen levezették az ártalmas elemet, oda, ahová természeténél fogva tartozott, a föld aknáinak sötétségébe. Széll Kálmán miniszterelnök és Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter nyilatkozatai voltak azok a villámhárítók, melyek a levegőt megtisztították; nekik tulajdonítható, hogy hála istennek, kiderült parlamenti életünk láthatára.

De, hogy a képletes beszédet tovább folytassuk, áldozat nélküli

mégsem mult ez égiháboru; minden csata megköveteli a maga sebesültjét s ily sebesülteknek tekinthetők első sorban Ugron Gábor, az eddig félelmetes erejűnek kikiáltott pártvezér és a néppárt, mely a miniszterek nyilatkozatai után siralmas állapotba jutott. Az az önkéntelen megnyilatkozása a lelkesedésnek, mely a miniszterelnök beszédét és főként Fejérváry nyilatkozatát kíséerte, egyszersmind a legékeseszlóbb kritikája volt azon eljárásnak, mely a gyanusítások és vádakodások mérges levegőjéből táplálkozik s újabb bizonyága annak, hogy a szabadelvű párt, csak most fog igazán egygyé forni compact egészszé, melyet semmiféle aknamunka megbontani nem képes. De bizonyága a kiderült eredmény annak is, hogy a szabadelvű párt nemcsak most, midőn új elemek bevonásával erősödött, hanem még a nemzeti párt beolvadása előtt is oly magaslatán állott a megingathatatlan elvi egyetértésnek, hogy arra mindenkor nyugodtan és megelégedve tekinthetünk vissza.

Fejérváry miniszter higgadt és

tárgyilagos ítélete a felkavart szenvedélyek lecsillapítására, épen oly jótékony befolyással volt, mint a miniszterelnöknek minden kételyt és félreértést kizáró magyarázata és a szabadelvű párt titkos és nyílt ellenei megtanulhatják, hogy ez a párt ma épen oly erős, mint volt huszonötévvel ezelőtt; megtanulhatják, hogy Magyarországon csak a szabadelvű eszmék aegise alatt lehet eredményeket kivívni s hogy minden retrográd törekvés a jog, törvény és igazság hatalmas ellenállási képességén török meg.

A harc ezuttal a támadókra szerencsétlenül végződött s azt hisszük, hogy egyhamar a támadás ismétlődni nem igen fog; ha csak szélmalom-háborut viselni a tisztas ellentábor nem akar. Nekünk azonban le kell vonni a vádak és gyanusítások ezen fiaskójából a tanulságot. Ebből a kárhozatos szenzációhajhászásból reánk nézve a consequentiát az képezi, hogy a pártszenvédélyek és gyűlölködések közepette őrizzük meg mindenkor higgadtságunkat és komolyságunkat s akkor magatartásunk le fogja

TÁRCZA

Az ellopott biblia.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti tárczája. —
 Írta: Szini Péter.

Elbeszélte nekem az öreg Szilas bácsi az egész esetet, a miért a gazdag Petki Balázs összes hozzátartozóival együtt elhagyta ősei vallását, átkeresztelkedvén nazarénusnak.

— Tudod öcsém, gazdag, gögös familia volt a Petki-had nálunk annak idejében. Petki Balázs sokat tartott nemesi rangjára és a mikor községi bíróná tették, fesszengő természetével, nagyralátásával sok embert haragított magára. Bár iskolába sem járt és írása is inkább hasonlított holmi pókláb-görbeségű huzás-vonáshoz, mégis nagy tudományu embernek képzelte magát. Ő volt a falu esze, nem a tiszteletes uram. Az ő tanácsa állt meg a consistoriális gyűléseken is, mert nem szeretett ujjat huzni vele senki. Aki egyszer ellene mondott, azt üldözte, eltiporni igyekezett. Nem egy ember átkozza még ma is, pedig most már ugyancsak megfogta az átok.

— Mikor a legényfia, kit a katonaságból hosszas utánjárás, még több fizetéssel kiszabadított, elérte a házasulandó kort, maga szemelt ki neki feleségnek-valót. Nem szabad volt ám az Andrásnak kedve szerinti leányhoz járni. Petki Balázs azt tartotta e dolognál is, hogy az ő belátása szerinti házasulás lesz fiára előnyös.

El is vétette vele Tökés Zsuzsit, a

jómódu Tökés Ádám leányát, bár András cseppelt sem húzódott hozzá s talán még a Zsuzsi is csak az apai kényszernek engedett. Hej, mert volt neki szeretője, egy csinos, szép legény, az Angyal Mihály komám Pali nevű fia. Jól tudom, hogy ezt szerette. — Mulatságban, akármely összejövetelnél együtt lehetett őket látni. Ha Pali nem volt hivatalos, Zsuzsi sem ment. Ugy tettek, mint a kit egy érzelem, egy gondolat vezérel.

Mondta is azt András az édes anyjának, mikor az nagyon rászoritotta a dologra.

— Hogy vehessem én el feleségül holt Angyal Palit szereti? Vélem soha szóba sem állt a hettyke leány!

— Ostobaság! — förmedt rá az édes apja. — Mit tudsz te ahhoz? Fiatalság, bolondság! A hányat lát, annyit szeret! Most Palihoz vonzódik, majd ha tied lesz, akkor meg téged szeret. Ne légy olyan famók: kedveltesd meg magad vele! . . .

Hej, öcsém, szomorú egy lakzi is volt az. Busult a vőlegény, zokogott a menyasszony, átkozódott Angyal Mihályné, hogy így tegyen, meg úgy tegyen velők az Isten! . . . De talán mégis legjobban fáj az esemény Palinak. Fájhatott is! . . . Olyan csapás volt ez az ő szívének, mint midőn a tavasz pompájában kifeselt virágot későn jött dér fonnyasztja le.

De nem tett úgy mégis, mint sok legény szokott. Nem járt korezmába, nem virtuskodott a bánatával. Szívébe temette bánatos érzéseit és boldogságot kívánt a szegény Zsuzsinak.

Tudta ő azt nagyon jól, hogy Zsuzsi nem szereti Andrást. Tudta, hogy nem saját jóvoltából lett feleségévé a gazdag legénynek. Tudta, hogyha asszonygyász lesz is, az ő képét fogja hordozni szívében s a szent esküvel csak a kezek köttetnek egybe. A szív fellázad az erőszakoskodás ellen s a helyett, hogy egybeforrna, folyvást hidegebb lesz.

Ugy is történt. Egy év sem telt el azóta, hogy az új pár kiköltözött a faluvégén épült zsindeyes házba, már azt kezdték rebesgetni a faluban, hogy Tökés Zsuzsi nem szereti a férjét. Sokan látták esténként a kiskapuban állani, kivált mikor férje nem volt otthon. Pedig ez gyakran megesett. András szerette a fuvarozást és gyakran volt távol. Ilyenkor rendesen felvidult a menyecske, Piros kendővel fején, észbontó tekintettel várt a kapuban. Tudta, hogy eljön, kiért szíve repdes, kit elfeledni nem képes. Angyal Pali nem is váratott sokáig magára. Hogyan is lehetne valakit megfosztani mennyországától? Itt bizony vakot vetett Petki Balázs uram tudománya. Tökés Zsuzsiból olyan asszony lett, ki megcsalta férjét, ki nem tekintette bűnnek régi szeretőjét egy-egy csókra, forró ölelésre méltatni. De hát ne vessünk rá követ! Van ilyen asszony más is.

Nemesak suttozták már, hanem faluszerzte beszéltek a furesa históriát. Angyal Pali maga sem igen leplezte a dolgot. Fonóházakban, egyéb összejöveteleknél rendesen erről folyt a szó. Kaczagtak, mosolyogtak a Petki családon öregek és ifjak.

Levélpapírokat

Csont, fehér, színes, divatos mintázott és üzleti levélpapírokat, legolcsóbban csakis a

legolcsóbban

CSOKONAI-papirkereskedésben lehet beszerezni.

fejezve a turbulens elemeket s hozzáfoghatunk a munkához, melyre állami életünk eredményes folytatásához annyira szükségünk van. Ez a tanulság a mi nyereségünk, kik a személyeskedés és gyűlölködés terére az ellenzékkel sohasem követtük és követni soha sem fogjuk. És ez a tanulság nemcsak a miénk, hanem az egész országé.

Nemcsak a képviselőházban és nemcsak a központban, hanem a vidéken is lábrakapott újabb időben a személyeskedés és gyűlölködés szokása. A politikai ellenfelek ellenségnek tekintik egymást s ellenségeskedésüket átviszik az egyéni, a társadalmi életbe is. Ez a szerencsétlen szokás bizonyosan a obstrukció idejéből származott el hozzánk s annak maradványát képezi s mert a vidék minden kérdésben, legyen az politikai, vagy társadalmi kérdés, hü visszhangját képezi a főváros életének, reánk is elragadt ez a betegség s attól megszabadulni mai napig sem tudunk. Reméljük azonban, hogy a képviselőházban történt események jótékony hatásukat a mi kisebb kaliberű vidéki Ugronainkkal és párthiveikkel is éreztetni fogják, a mit annál biztosabban remélünk, mert nálunk ez a vádaskodás és gyanúsítás rendszerré soha sem fajult, csupán egyes exaltált miniatúr politikusok hiúságának voltak következményei a személyeskedések. És még egyet. A vádak és gyanúsítások a társadalmi és politikai életben minden-

kor aggasztó jelenségekkül tekinthetők ugyan, de azokból az említettek kivül még az az öröndetes tanulság is levonható, hogy azok, kiknek cselekedeteik eléréséhez titkos aknamunkákra s alattomos fegyverekre van szükségük, sokkal kevesebb erkölcsi súlylyal rendelkeznek, mint a nyílt sisakkal küzdő ellenfelek s azon körülmény, hogy a gyanúsítók vakondok-műveletüket rejtekhelyből intézik, elárulja értékük csekélységét. Azért bátran és határozottan kell követnünk az irányt, melyet a szabadelvűség eszméje részünkre kijelölt. Mindaddig, míg a liberalizmus ellenfelei a sötétben bujkálnak s titkos és a közélet küzdterén el nem fogadott fegyverekkel harcognak, soha sem lehet kétségünk az eredmény felől, mert az igazságot vádakkal és gyanúsításokkal legyőzni nem lehet.

Széchenyi fölmentése és Széll kinevezése. A hivatalos lap mai száma a következő legfelsőbb kéziratokat közli:

I.

„Kedves gróf Széchenyi! Midőn Önt Személyem körüli magyar ministeri állásától ezennel kegyelemben, saját kérésére, felmentem, Önnek, tekintet nélkül megromgált egészségi állapotára mindenkor fáradhatlan buzgalommal teljesített hü és kitűnő szolgálataiért teljes elismerésemet és köszönetemet nyilvánítom és első osztályú vaskorona-rendemet díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1900. évi március hó 7-ikén.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

II.

Kedves Széll! Előterjesztése folytán a Személyem körüli magyar ministerium ügyeinek ideiglenes vezetésével ezennel megbízom.

Kelt Bécsben, 1900. évi március hó 7-ikén.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

Adjuk minden kommentár nélkül e két kéziratot. Előzőleg annyiszor megjósoltuk e tényt, de még bekövetkezésének formáját is, hogy kár volna vele még ma is behatólag foglalkozni.

A kereskedelemügyi tárca költségvetése.

— Országgyűlési express-tudósítás. —

Budapest, március 9.

A tegnapi izgalmak között szinte észre sem vették, hogy a kereskedelmi költségvetés általános vitája bezárott. Az elnök ezt csak ma jelentette ki, hozzátéve, hogy a szó immár csak az előadót és a minisztert illeti meg. Az előadó lemondott szólási jogáról és így mindjárt felszólt.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter. Köszönetét fejezi ki, hogy a vita szószókat tárgyalatosan és minden személyeskedés nélkül beszéltek. Mert a személyes viták csak szenvedélyeket korbácsolnak fel és sebeket hagynak hátra. (Zajos helyeslés.) Üdvöt és hasznót csak a tárgyilagos mederben folyó tárgyalások hoznak az országban. (Helyeslés.)

A vámpolitikai programot — a mint azt Polónyi kívánta — ma még nem adhat. Annyit általánosságban mondhat, hogy ő is az összes közgazdasági tényezők érdekeinek harmonikus megvédésére törekszik. De a Ház ezt mondja, joggal mondhatjuk, hogy ez frázis. Am ha tovább akar menni, bele kellene mennie a vámtételek bonyodalmába, ezt pedig az ügy mai kezdetleges stádiumában nem lehet.

Egyszer aztán valamelyik falusi poéta még nótában is megénekelte az eseményt. Megtanulta mindenki és dalolta még az iskolás gyermekek is.

— No ezt már nem lehetett tovább túrni, hasztalan vetette latba tekintélyét Petki Balázs. Nem állhatott ellent az ellene törő ártnak. Mennél jobban igyekezett a falu száját elnémítani, annál inkább harsogta az fülébe a gúnydalt.

— Ostoba kölyke! — dörmögte egy este a tornácson lévő lóezán. — Ó az oka maga. Hetekig kóborol, magára hagyja az asszonyt. Lehet, hogy nem is igaz, csak az irigyek találják ki, hogy becsületemben gázolhassanak! . . .

Nagy bosszúságában azt sem tudta, mit csináljon. Épen kapóra jött az udvarba fia, kit a hallott hír szintén kivett sodrából.

— Hát mit lötyögsz ott no, mint a kinek dinnyeföld nem jutott? — förmedt rá az apja.

— Lötyöghetek én már! — felelt az András — mondtam én már akkor is kelmednek, hogy nem szeret az asszony.

— Mit is szeretne egy ilyen emberen, aki alig hogy letudta lakodalmát, már fuvarozásba megy! Hát így akartad te magadhoz édesgetni, így?

— Nem érne az semmit, ha mindég az ölembe hordanám is. Megvan az füvelve, megvan az rontva. — Megégette Angyal Mihályné, hogy utáljon, gyűlöljön engem. Még azért is haragszik, ha ránézek.

A multkor meg akartam csókolni, mikor a fuvarból hazatértem, hát még arcuzlított. Azt mondta: ne mókázzak, nem illik az egy házassághoz.

— Megégette? Ilyen bolondot kitálalni? . . . Hát ki mondta ezt neked?

— Nem mondta biz nekem senki, de úgy gondolom. Megtörtént már az mással is. Emlékezzék csak kelmed a Siró Rébi dol-

gára. Az is olyan veszekedett természetű volt, míg ki nem gyógyították.

Petki Balázs nagyot kacagott, volt annyi belátása az élet sorjában, hogy az ilyen babonára ne sokat adjon. Hanem hiszen ott volt helyette a felesége. Az bizony pártjára állt Andrásnak.

— Persze te kacagod. Te nagy tudós vagy! — csufolkodott a férjével. De bizony, én meg elhiszem. Mikor a Kontrás János felesége úgy bomlott, akkor is a vén Agni tudott segíteni.

— A vén Agni! Hehehe! Aztán hol tanulta volna az ezt? No hát csak próbáljátok! — Hívjátok el a doktor urat. Hehehe!

Petkiné nem is hagyta annyiba a dolgot. Az ő hűséges anyai szívét is mélyen sújtotta fia szerencsétlen házaselete.

Mikor teljesen besötétedett s a falu népe pihenő helyére siet, magára öltötte vattás ujasát, két pengő forintot zsebébe dugott s elindult a javasasszonyhoz.

A cigányok öreg anyja, ki a falu végén készült putriban oly nagy hírnevet örvendett, mint ma a nagybégányi jóvendőmondó, épen azzal volt elfoglalva, hogy hány szál haját lehetne még egybefonni a fején, midőn a gazdag Petki Balászné belépett hozzá.

Undorodott előbb a büztől, mely a kunyhó nyílásán kiáradt; a szennyből, mely szinte tapadt rá, de csak legyőzte undorát. Hiszen fia jobb jövőjéért mire nem volna képes az édes anyai szív?!

El is képett a vén Agni, midőn Petkinét belépné látta.

— Csókolom a kezeit-lábait, nemzetes asszonyom! — hálálkodott szörnyen. Mi járított tetted felkiresni segid házamat?

— Egyedül vagyunk? — kérdé Petkiné reszkető hangon.

— Egyedül, egyedül! Ne tessik filni. . . Csak egy rajku ván ut a váczkun, de azs bizony mán alszik!

— Nem is szeretném, ha valaki hallana. Nagy dolog miatt jöttem hozzád, Agni! Tudom, hogy te segíthetsz, ha akarsz.

— Miért is ne segítenék már nu? Hiszen mindig ju asszonyom vút a nemzsetes asszony! A kedves firjít is tistelem, becsilüm, ha nem sukat ad is a tudományomra.

— Ne ügyelj arra, Agni! . . . A férfiak mind olyanok.

Azzal nagy titkosan, alig lihegve, előadta a fia baját.

— Halluttam már, — jegyezte meg Agni. — Bizsny azs nágy baj, nemzsetes asszonyom! Na, mindjárt megmundum in, mit kell cselekedni!

Leült a földre, piszkos kártyáját széjjelrakva a földön s úgy vaklálta a zsírméces mellett.

— Itt van ni! Ugy hát! — ugrott fel nagy örömmel. — Megitettik a fiatal asszonyt! Itt mutatja ni! . . . Ezs a veres dáma egy asszony. Ott egy legény is ni! Azsirt van a baj!

— Hát aztán mit csináljunk, te Agni? — kérdezte Petkiné, ki szentül meg volt győződve a mondottak igazságáról.

— Csák tirelem, kirem! . . . Ecseseri az urvusság! . . . A paptul el kell lopni a bibliáját s azst a menyecske feje alá tenni, mikor lefeküszik. Akkur ustán eluszlik a runtás. Olyan les azs uráhuzs, mint azs olvadú mizs.

— Hát más biblia nem jó? — kérdé Petkiné.

Nem bizsny! Csák a páptul kell ellopni! . . . De ugy, hogy senki se tudjon róla! Petkiné odaadta a két pengőt Agni-nak. Ezenfelül még meg is köszönte a szives jó tanácsot.

Örömmézzel ment haza. Nagy titko-

Ezután foglalkozik az egyes szónokok kívánságaival. Intézkedés készül a biztosítási és gépügynökök visszaélései ellen. A tanoncziskolák szaporításáról is gondoskodni fog. A szociálpolitikai reformok terén egyelőre tartózkodik az újításoktól, míg ezek a kérdések kellőleg megérve és kitanulmányozva nincsenek.

A mi az államvasuti tisztviselők helyzetét illeti, kimutatja, hogy különösen a kisebb fizetésű tisztviselők előléptetési viszonyain, a mennyire módjában állott, — javított.

A részletkérdések elintézése után, áttér arra a három főkérdésre, mely a vitát dominálja. Az első a kartellek kérdése, a második az őrlési forgalom, a harmadik az ipar fejlesztése.

A kartell-kérdést csak a tudomány és gyakorlat egyesített szempontjaiból lehet megítélni. A tiszta theoria épen úgy nem használ, mint a tudomány nélküli gyakorlat. Ma a kérdés még nincs abban a stádiumban, hogy azt egy sikeres törvényjavaslattal lehetne elintézni.

A kartell-ügy bizonyos odiozus világitásba van helyezve. Pedig vannak mozzanatok, a melyekből azt lehet következtetni, hogy a kartelleket mindenütt és általánosan elítélni nem lehet. Utal e tekintetben a kamara jelentésére, mely védelmébe veszi a vaskartellit. Az ördög tehát nem olyan fekete, mint falra festik.

Polónyi Géza: Néha fekete-sárga. (Nagy derűtség.)

Hegedűs Sándor: Épen ilyen kedvezően nyilatkozik a jelentés a juta és cukor kartellről és ebből azt a következtetést vonja le, hogy a kartellek hatása nem minden irányban káros. (Nagy zaj és ellentmondás.)

Mindennek daczára nem lehet tagadni, hogy vannak a kartelleknek olyan veszélyes jelenségei, melyeknek ellensúlyozása szükséges. Reméli, ha majd megfelelő törvényhozási intézkedésekkel áll elő, meg fogják egymást érteni. (Helyeslés.)

Polónyi az üvegipar tönkremeneteléről beszélt. Ő mindent elkövet az üvegipar

érdekeiben, — a bécsi élezlapok már üveges tónak is lepingáltak. (Derűtség.)

Áttér ezután a **miniszter** a malomiparra. Az őrlési forgalom megszüntetése által teremtett helyzetet elfogadja, de mint egyén, kötelessége a következményekre is vigyázni. Minthogy a vidéki malmok fejlődtek, a pestiek pedig hanyatlottak, ő tehát olyan intézkedéseket tesz, hogy az egyensúly helyreálljon. A magyar búzának kiviteli forgalma azért rosszabbodik, mert tápanyaga hanyatlak, mert mi csak házilag kezeljük a produkeziót, nem pedig nemzetközi szempontból. Az amerikai buza három osztályra van osztva, nálunk csak az ujonczbuza létezik, amelynek nincs is típusa, míg az amerikai minden osztályának jellegzetes típusa van. Ő nem tesz ígéretek, de ezt a dolgot figyelemmel kíséri s ha szükséges, nálunk is behozza az amerikai szokást. A malmok dolgában, — folytatja a miniszter — az egyenlő elbánást hozza be.

Válaszol azután **Polónyinak**, aki azt mondta, hogy a magyar iparnak nincs kedvezménye, míg az osztrákoknak van. Bebizonyítja a törvényből, hogy igen is van kedvezmény.

Zichy Jenőnek (éljenzés a középben) halálával tartozik és mulasztást követne el, ha elismerését ki nem fejezné ipari agitációjáért. (Éljenzés.)

Amiket ő mond, nem frázisok, hanem tények. Nincs megelégedve önmagával, mert ezek nem nagyszabású dolgok. De hát itt egy közönys társadalommal kell küzdeni. (Tetszés.) Sziklaszilárdan kell előre haladni annak, ki a miniszteri széken ül, akkor czélt ér. Ajánlja a költségvetést. (Éljenzés.)

A czímet ezután elfogadták. A további vita folyamán felszólal **Robonczy Gedeon** s felhossa, hogy ő maga is jelen volt abban a delegacionális bizottságban, mely a hadügyminisztert felkérte, aki meg is ígérte, hogy a gabonatermékeket ezentul a kereskedők mellőzésével egyenesen a kis gazda-termelőktől fogja beszerezni. Az utóbbi napokban azonban meggyőződtek, hogy ez nem tartatik be szigoruan. Az ösz-

szférhetlenségi bizottság előtt van egy eset, mely bizonyítja, hogy a hadügyminiszter oly termelővel is köt szerződést, akiktől a termelési bizonyítványt nem követelte be. Jó volna ez irányban lépéseket tenni.

A ház ezután a tételt elfogadja. Őt Perez szünet.

Szünet után. Az idei párisi világkiállítás tételénél felszólal **Pichler Győző**. Az utolsó párisi világkiállításon Magyarország hivatalosan nem vett részt, a mi visszatetszést keltett akkor, annál nagyobb örömet okoz, hogy az idén részt vesz, a mire a kormány nagy gondot fordít. A költségvetést elfogadja.

Hegedűs Sándor. Gondoskodott, hogy tanulmány czéljából minél többen vegyenek részt a kiállításon és hogy a kiállításához külön üzleti ügynökségünket szervezzük.

Thaly Kálmán. A huszárkiállításból miért hagyták ki az 1848/49. szabadságharos honvédhuszárjait. Kívánja, hogy a katalógusban francia és magyar nyelven ismeressék hazánk közjogi és hadászati története.

Hegedűs megnyugtatólag válaszol. Ezután a tételt módosítás nélkül elfogadták.

Az ipariskolák tételénél felszólal **Major Ferenc** és kéri, hogy a tanonczokra nézve a 6 osztály kötelező legyen.

Több tétel letárgyaltatott.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. —

A Theatre Français égése.

Páris, márczius 9. A Theatre français előtt egész este óriási néptömeg járt kelt, a melyet a rendőrség és a katonaság kordonnal zárt el a leégett színházról. A színház előtt övatosságból két tüzi fecskendőt hagytak vissza, a melyek egész éjjel működtek. Claretie igazgató este 9 órakor összegyűjtötte a színház egész személyzetét az első kerület polgármesteri hivatalában, a hol azt a két gépészt, a kik a színházban voltak s a kik azt mondták, hogy a tűz a színpad

san bement a szobába. Még a férje sem tudott róla, hogy távol volt a háztól.

Másnapon alig várta, hogy beharangozzanak.

Elment a templomba, imádkozott buzgóan. Előre is bocsánatot kért a jó Istentől, hogy meglopja a templomot.

Mikor kijött köténye alatt a bibliát rejtegetve, indult fia lakása felé.

Megbeszélte neki, hogy mit csináljon a könyvvel és azután nyugodt lélekkel lépegetett haza.

Lám, lám! Mire viszi az embert az ostoba babonáskodás!

Zsörtőlődő morózus természetű ember volt az x-i öreg pap, különösen midőn vásárnap következett, nem lehetett a rossz természetét tünni. A háziasszony a szombat délutánt rendszeren tisztogatásra használja fel. A szobát felsurulják, kimeszelgetik, a hol sár érte. Az öreg ilyenkor kénytelen otthagyni a csendes kis szobát. Kimarják a méhesbe: ott is tanulhatja a predikációt! Iróasztalát letörölgetik a heti portól; könyveit, iratait széthányják, hogy egy-egy felnapba kerül, míg ismét rendbe szedheti.

— Üsse meg a menkő ezt az örökös surolgatást! — mordult fel, midőn a méhesből bejöhett, — hol a bibliám, hova tetétek?

A tiszteletes asszony is nekidőlt a keresésnek, még az eladó korban levő szép lány is, de csak eredménytelenül.

— No, ilyet is látni! — böfentett az öreg ur. — Az imént még a kezemben volt.

— Hát mire az most neked? — kérdé neje, de e kérdéssel olajat öntött a tűzre.

— Mire?... Hát a tenyeremből vegyem fel a textust, mi?... Ilyen bolondot még kérdeni is!

Végre is előkerült a biblia, azaz, hogy a holléte tudva lón. A tiszteletes asszony ugyanis határozottan állította, hogy a templomban hagyta az öreg.

— Hiszen máskor is megtörtént rajtad az ilyesmi!... Bizonyosan tudom, hogy a mult vasárnap délutánján csak az imádságos könyvet hoztad ki a templomból.

Az öreg megtért a harag utjáról. Lehet biz az, hogy csakugyan otthagya. Hiában! Öreg az ember s napról-napra feledékenyebb.

A harangozó épen ott szörmőtölt az udvaron. Beküldte a biblia után.

— No, hát ott sines? — fordult ismét haragosra az ábrázata, midőn látta, hogy a harangozó is bibliátlanul kullog elő.

— Nincs biz ott, pedig a székek alatt is kerestem! — felelt meg a harangok gondos kezelője.

— Hát akkor nem is volt ott! Ti hánytatók! el.

— De bizony csak ott volt! — véleményezte a harangozó. — Még ma reggel is ott láttam, hogy a széket megtörülgettem.

— No, ugy-e? gunyolódott a tiszteletesné tréfás hangon.

— De hol van hát?

— Talán csak nem lopta el valaki? jegyzé meg a harangozó.

— Lehet biz az! Akadhatott olyan istennélküli való gonosz. Ha nincs, akkor bizonyosan ellopták!

Boszusan prédikált másnap az öreg lelkipásztor. Nem volt, miből telvenni a textust. Csak úgy olvasta ki a tenyeréből a Korinthusbeliekhez írott első levél 11-ik rész 31-ik versét.

Templom után egybe is gyűjtette a consistoriumot.

— Nagy panaszom volna kigyelmeitekhez, — mondá az egybegyűlt atyafiaknak, kik

komoly arezot vágva s az elmaradhatatlan pipát zebbe erőszakolva telepedének le. — Valamelyik istentől elfordult, vallásos és erkölcsi érzést levetkezett, gonoszlelkű fatizeus a templomunkat meglapta.

A tisztelt tanács nagy mértékben elszörnyűködött. A kurátor hirtelen átfuttatta gondolata szálain, hogy mi volt meg a templomban s mi nem lopatott el. A kathedra megvan, rajta a zöld abrosz. Az ur asztala sem hiányzik, sőt a piros teríték is ott van rajta. Hát ugyan mi is lopathatott el?

Es — mert a gondolat felette akadozottan gördült, — nehogy explodáljon az efféle megerőltetésben ritkán részesült agy, titkon, hátrafordulva csömöszölt be szájába egy adag bagót. A többiek pedig szemük és szájukat is nyitva feledve, várták az öreg ur felvilágosítását.

— Megrabolták a templomunkat, azt mondtam! Ugy van: atyámfiak! A gazlelkű gonosz a drága bibliát terhelte el, mely még az apámról maradt örökségül. Ilyent tenni, ilyent cselekedni!... Hova fajult el az ember?!

— Ugy van! Ez nem maradhat annyiban! Példás büntetést érdemel, a ki cselekedte! — dörmögte a bíró uram.

— De hát honnan kerül elő? — kérdé egyik tanácsos.

— Ki volt tegnap a templomban?

— Senki más, csak Petki Balázsne! — felelt a pap. — Az csak nem tette talán?... Van annak bibliája!

Es a mikor legjobban tárgyalták az ügyet, ime felnyilik az ajtó s belép rajta Tőkés Zsuzsi, a szép menyecske, kezében a tiszteletes uram bibliájával. Nagy szemeket meresztettek rá. Hm! Hát ez lopta volna el?

— Engedelmet instálok, — kezdett szóba a menyecske, — de kénytelen voltam elhozakodni az ügyemmel. Ezt a bibliát ma, hogy

Hogy vidéki színpadokon a rendezések gyakorta hiányosak, azt annak tulajdonítjuk, hogy a rendező egy személyben egy időben szereplő színész is. Már pedig régi közmondás — két urnak szolgálni bajos.

A színész vagy rendező, amikor minden képzettségét és tudását egyedül a rendezésre irányítja, vagy pedig csupán szereplő színész. Nem tagadjuk, a kettőt lehet egyesíteni is, mint ezt Péchyóéi, Balassánál és Vidornál tapasztaltuk. Rubos urnak ösmerjük sokoldalúságát, képességét és nagy buzgalmát, de hogy ő is tévedhet, valamint az általa említett Theatre du Palais Royal főrendezője is, — azt meg ösmerje be ő nekünk.

És hogy téved s nem értett meg bennünket, ime be is bizonyítjuk. Nyilatkozatában arra hivatkozik, hogy ő az eredeti autográfált rendezői példány után rendezte a darabot.

Itt téved Rubos ur!

Mi nem azt kutattuk s nem is azt tettük szóvá, hogy az említett példány instrukcióit az alfától az omegáig megtartotta-e vagy nem, hanem az első előadásban tapasztalt rendezésbeli hiányokra, a színpadon észlelt zavarokra céloztunk, mit leginkább annak tulajdonítunk, hogy Debreczenben egy premiére tulajdonképpen jelmezes főpróba, hol csiszolni s észrevenni valója még mindig marad a rendezőnek és a jelen esetben álláspontunkat igazolja az, hogy a második előadásban a hiányokat észrevették s ez az előadás már egyöntetű volt.

Ezekben akartunk kellő felvilágosítást adni a „mostoha apa“ Rubos ur nyilatkozatára s hisszük, hogy most már a „zürzaváros rendezés“ kifejezésünk nem nyugtalanítja.

Lów József.

Keglevich és az egyetemi ifjuság.

Az egyetemi ifjuság márczius tizenötödikén matiné rendez Ujváros háza nagytermében és felkérték Jászai Marit is a közreműködésre. Jászai Mari Fesztetich igazgatóhoz utasította az ifjuság küldöttségét, azzal, hogy ha Fesztetich megengedi, ő szívesen fellép. Fesztetich azonban azt kívánta, hogy Jászai Mari személyesen kérje tőle az engedélyt s miután ezt Jászai Mari természetesen nem tette meg, azt tanácsolta az ifjuságnak, hogy forduljanak Keglevich intézőjéhez. Az ifjuság távirati kérésére, Sandemóbol ma Keglevich ezt válaszolta: *Sajnálatomra, nem teljesíthetem kérésüket.* Az egyetemi ifjuság elkeseredése óriási. Jászai Marit nyílt levélben fogják üdvözölni.

A bibliás asszony.

Debreczen, márczius 9.

Valamelyik amerikai illusztrált lapban láttam:

Egy házaspárnak volt egy szép pudli kutya, okos is volt, csinos is volt, szerették is nagyon.

Egyszer valami illusztris vendégük érkezvén, megmutatják neki.

Hm... szót nagy képpel a vendég, nem volna csuf kutya, csak olyan koloncós lenne, meg kellene nyírni.

Nosza, neki állanak és nyírják. Először az asszony, azután a férfi. Addig s addig, hogy a szegény kutyának egy száll szőre se maradt.

Pfuj! szól ugyanaz a vendég, de ferelmes egy állat, hogy lehetett ilyen nagyon lenyírni, dobják ki.

Rubos és Komjáthy is addig-addig nyirogatták a szegény bibliás asszonyt, hogy utoljára... a Szvetits intézetben fogják előadni.

Ha legalább Perényi úgy játszotta volna szerepét, mint az első előadásban.

Sajnos! Épen a legszebb helyekben nem nyönyörködhettünk. A mellettem való páholyban egy uri mama ült két esemetével, egy fiúval és egy leánnyal.

Mikor Kállay tanította az aranyos kis Perényit, a mama oda szólott:

Mostan te fordítsd el a fejedet... fiam

Ugyan miért nagyságos asszonyom? kérdelem sugva.

Tudja — szolt az asszony — manapság az ilyesminek, ki tudja, nem veszik-e hasznát a lányok, de semmi esetre sem a fiuk.

Szegény Tanay! mindenki megkapja a magyát, csak ő nem a milliomos kisasszonyt. Milyen kár pedig! Mennyi sok... kalabriász veszteséget elbírnának azok a milliók!

Látva ezt a darabot, önkénytelenül is eszembe jutott:

Vajjon mi lehetett abban a darabban, a mit az újságok szerint kifütyöltek még... Párisban is.

Ez pedig megtörtént. A személyeket nem akarom megnevezni, mondjuk, hogy A. és B. fiatal emberek, C. pedig egyik ismert ügyvédünk irodavezetője.

A.: Ennek a darabnak a zeneszámai igazán fülbemászók.

B.: Az ám! A nőalakjai pedig ölbemászók...

C.: Eljen! Köszönöm! 10 kr.!

??

C.: Az ilyen szójátékot 10 kr.-jával és egy portoricóval honorálja az ügyvéd ur.

Nobody.

Sirt ástak kint a temetőben.

Sirt ástak kint a temetőben,
Megnyit a kriptá ajtaja!
Mehalt egy drága, kedves asszony,
Családja őrző anyyala!

Fehér volt gyászos szemfedője,
Fehérből csak szép lelke volt.
Koporsóján ezer virág nyílt,
Szívében száz erény honolt.

Siratja fia, leánya, férje,
Siratja mind, ki ismeré; —
A gyászharang is sirva kondul,
Gyászshirt visz az az ég felé.

Jóság, szelidség mintaképe!
Szívünk soha el nem feled. —
Korán elszállt szép, drága lélek,
Isten veled! Isten veled!

Dóczy József.

NAPI HIREK.

— Reklám-közlemények, eljegyzési, menyegzői, bálai, hangversenyi stb. tudósítások, elveszett vagy talált tárgyak hirdetése, köszönet-nyilvánítások, felülfizetések kimutatása stb. stb., szóval minden olyan közlemények, melyek inkább szolgálnak magánérdeket, mint a nagyközönségét, egyenesen kiadóhivatalunkba (Kossuth-utca 13. sz.) küldendők.

— A Csokonai-kör felolvasása. A Csokonai-kör tegnap d. u. a városháza nagytermében előkelő közönség jelenlétében felolvasó ülést tartott, amelyen ifj. Sporzon Pál, Konez Ákos és dr. Benedek János működtek közre. Sporzon Pál a mezőgazdaság köréből tartott érdekes szabadelőadást, mely a hallgatóság figyelmét mindvégig lekötötte. Konez Ákos „Ős Debreczen“ cz. sajtó alatt levő munkájából olvasott fel

tetszés mellett igen érdekes s szép részletet. Benedek János dr., Király Ernő dr. által angolból fordított s eredeti szép költeményeit olvasta fel.

— Dobieczy Sándor felolvasása Budapesten. A debreczeni üzletvezetőség üzletvezetője Dobieczy Sándor lovag a napokban Budapesten felolvasást tart az ujonnan alakult hajózási és vasúti klubban. A sok tudású és igazi modern szakember felolvasása elé nagy érdeklődéssel néznek a budapestiek.

— Kugler Mihály találmánya. Kugler Mihály államvasuti felügyelő, okleveles mérnök, — mint lapunkban említettük, az általa feltalált hűtő-fűtő és szellőztető készüléket nagy sikerrel mutatta be az illetékes köröknek. A napokban a budapesti személynathoz volt csatolva gépezete és e célra berendezett kocsija. Volt alkalmunk megtekinteni ezenzeneniális, praktikus készüléket, melynek segítségével ezentúl por és füstmentes tiszta ozondus levegőben utazhatunk. Kugler Mihály ez alkalommal Körösmezőig ment, mivel a nagyobb hidegben kívánta kipróbálni a szerkezetet. A hűtő-fűtő és szellőztető készülék amily egyszerű, annyira praktikus. Folyton egyenletes hőmérsékben utazunk, a beállított szerkezet a füstöt kivezeti és a kocsik époly mértékben fűthetők télen, mintahogy nyáron hűvös levegővel megtölthetők. A berlini királyi színházban, a feltaláló budapesti lakásán, a budapesti redouteban is pompásan bevált ezen találmány. A készülék be lesz mutatva a párisi világkiállításon is és bizonyára dicsőiséget szerez a magyar népek és a feltalálóknak. A jövő héten valószínűleg egy több kocsiból álló próbavonat indul Budapestről valamelyes irányban, mely alkalomra az udvarias feltaláló többeket meghív a szakértők és érdeklődők közül. Kugler Mihály, a tegnapi személyvonathoz csatolta berendezett kocsiját és gépezetét, melyet itt Dobieczy Sándor lovag, üzletvezető, Szieghmeth Károly h. üzletvezető, főfelügyelő, Bóczán Elemér állomásfőnök stb. alaposan megnézték és a legnagyobb dicsérettel halmozták el.

— Presbyteri gyűlés. A debreczeni ev. ref. egyház 1900. évi márczius hó 11 ik napján délelőtt 10 órakor, az egyház tanácstermében presbyteri gyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. Jelentés arról, hogy folyó évi február hó 4-én tartott gyűlés jegyzőkönyve 6-án, a február 7-én tartott gyűlés jegyzőkönyve 9 ikén hitelesített. 2. Mészáros János új presbyter felesketése. 3. Esperes ur f. évi 90. sz. alatt kelt körlevelének másolata a tanítók részére folyóvá tett államsegély kezelése tárgyában. 4. Esperes ur 1121/1899. számú körlevelének másolata az egyházlátogatás alkalmára adandó jelentés kérdőpontjaira vonatkozó utasítás tárgyában. 5. Esperes ur folyó évi 154. sz. körlevelének másolata az egyházmegyei közgyűlésnek f. évi márczius 23-án tartása tárgyában. 6. A levéltárnok jelentése a mulasztási izek elfogyásáról. 7. A számvevő jelentése az 1900. évi egyházi adók és közalapi járulékok kivetéséről. 8. A számvevő jelentése az 1898. évi egyházi adók és közalapi hátralékok kimutatásának elkészítéséről. 9. A helybeli jogakadémia ifjuságának kérvénye a városunkban tartandó deakkongresszus költségeihez hozzájárulás iránt. 10. A törvényhatósági bizottság 31/1514/1900. bkgy. számú határozata a felsőbb leányiskolai alapítvány átadása tárgyában. 11. A bizottsági közgyűlés 27/1515/1900. bkgy. számú végzése a Papp Józsefné féle alapítványhoz tartozó macsi 8 hold 700 □ öl szántóföldre a tulajdonjog bekebelezhetése tárgyában. 12. A városi tanács 1839/1900. számú átirata a Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítványhoz tartozó földön, a telkekkel való felosztás folytán alakulandó utcák elnevezése tárgyában. 13. Küldöttségi vélemény a segélykérvények tárgyában és özv. Sági Istvánné segélykérvénye. 14. Az ügyvéd jelentése néhai Tolvaj Jánosné hagyománya befizetéséről. 15. Az ügyvéd jelentése néhai Mocsai József ur hagyományáról. 16. Kanizsai Endréné tanítónő kérvénye lakbér-kárpótlás tárgyában. 17. Széll

István és Nagy András énekvezérek kérvénye fizetésjavítás iránt. 18. A gazdasági bizottság folyó évi 92. számú végzése az ujosztású földön való építkezést illető tárgyalás megszüntetése tárgyában. 19. Az 1893. évi 106. számú P. végzéssel felkért küldöttség jelentése a tisztviselői nyugdíjintézet létesítése tárgyában a nyugdíjintézet tervezésével. 20. A gazdasági bizottság folyó évi 22. sz. végzése be nem jelentett helyettes tanítók fizetése tárgyában. 21. A gazdasági bizottság f. évi 39. számú végzése az egyházi adóhátralékok sikeresebb behajtása iránti intézkedés tárgyában. 22. A gazdasági bizottság f. évi 108. sz. végzése az 1898. évi számadás számvevői megvizsgálásáról. 23. Az egyházi ügyvéd jelentése a 459-853/1899. P. végzés folytán iskolafentartói nyugdíjilletékek követelése tárgyában. 24. Az egyházi ügyvéd jelentése az 579/1899. sz. folytán a Mária Terézia-féle árvatartó alapnak Halász Sándor elleni követelése tárgyában. 25. A 887/1899. sz. alatt felkért küldöttség jelentése az 1899. évi árvafelruházás eredményének felülvizsgálásáról. 26. A kollegiumi gazdasági tanács átirata a Váradi-Aszalay-alapítvány tőkéjének kezelése tárgyában. 27. Az ösztöndíjosító állandó bizottság jelentése az 1899/1900. iskolai év második felére eső ösztöndíjak kiosztásáról. 28. Az egyházi ügyvéd jelentése elintéztést nem igénylő iratok betérjesztése tárgyában.

— **Szikszay Józsefné temetése.** Tegnap délelőtt 11 órakor helyezték örök nyugalomra Szikszay József nyugalmazott ezredorvos, városi bizottsági tag forrón szeretett nejét, Szikszay Józsefné Riekl Anna urnót a közönség nagy részvéte mellett. A temetésen ott láttuk városunk társadalmának vezérlő férfait, Kiss Áron ev. ref. püspököt, gróf Degenfeld József főispánt, Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester vezetésével az egész városi tanácsot és sok másokat. A gyászszertartást dr. Wolaffka Nándor püspök végezte fényes segédlettel, mely után megindult a temetési menet, melyet a gyönyörű koszorúkkal elhalmozott koszorút vivő kocsit nyitott meg. A halottas kocsi után hosszú kocsisor következett, de gyalog is nagyon sokan kísérték ki a köztisztületben állott urinót utolsó útjára. Béke lebegjen porai fölött!

— **Meghívás a hatvan-utezai gazdaság 1900. év márczius hó 11-ik napján, vasárnap d. u. 3 órakor a városháza nagyteremében tartandó évi rendes közgyűlésére.** Tárgyak: 1. Választmányi jelentés az 1899-ik évről. 2. Pénztárnoki és számvizsgálói jelentés a múlt 1899. évi pénztári állapotról s annak folytán a pénztárnok és a többi tisztviselők felmentése. 3. Három tagból álló számvizsgáló bizottság megválasztása az 1900-ik évre. 4. Ondódi iskolaügy. 5. Ondódi és újföldi mezőőrök felfogadása az 1900-ik évre. 6. Esetleges indítványok tárgyalása. Kelt Debreczenben, az 1900-ik évi február hó 17-ik napján tartott választmányi üléséből. Tisztelettel Koszorus Lajos, utazagazdasági elnök.

— **A nyakonöntött tanácsnok.** Utóbbi időben csupa kényelemszeretettől nagyon lábrakapott városunkban az a szokás, hogy a szép és nem szép szobalányok, nem törődve a járó-kelőkkel, portörölők kendőjüket az utcára rázzák. Ilyen nyakonöntésben részesült Roncsik Lajos tanácsnok is. A mint tegnap hazafelé a Burgundia-utezán haladt, a 4. számú ház utcafelőli ablakából egyszerre csak egy csomó szivarhamu és gyufaszál hullott a nyaka közé. A kényelmes eselédet Salor Juliánának hívják, kit remélhetőleg a rendőrség érzékenyen meg fog büntetni.

— **A „Debreczeni-kör“ kérelme.** Ösmeretes, hogy a Debreczenből elköltözött ifjak a fővárosban Debreczeni-kör ez. alatt egyesületet alakítottak, melynek védnökéül Debreczen szab. kir. város közönségét választották meg. A kör, melynek alapszabályait is megerősítette a miniszter, most Debreczen városához fordult segélyért. A kör nevében dr. Serli Sándor elnök kérvényt intézett a városi tanácshoz, melyben azt kéri, hogy a város fogadja el a védnöksé-

get, továbbá rendes évi segélyben részesítse a kört s végül engedje meg a városi tanács, hogy a kör hivatalos nyomtatványain Debreczen város czimerét használhassa.

— **Ruha-lopás.** Vakmerő lopás történt tegnap reggel 5 óra tájban a Jókai-utezai 46. számú háznál Két szegény családos ember lakik ezen házban, kik kimosott csekély ruháscsajukat, szárítás végett este felvitték a padlásra s fejüket nyugodtan hajtották le, hogy napi faradalmukat kipihenjék. Azonban rosra virradtak, mert ruhájuktól leketlen tolvajok megfosztották. A két munkás felesége Szilágyi Bálintné és Balogh Jánosné első dolguk volt, hogy az esetet bejelenték a rendőrségnél. El is mentek a bűnügyi osztályhoz, reggel azonban ott kellett nekik egész este 6 óráig tétlenül ülni, míg panaszaik meghallgattak. Ez aztán a gyors rendőri intézkedés.

— **Felhívás Debreczen iparosaihoz.** Az ipari hitelszövetkezet alakuló közgyűlése folyó hó 11-én vasárnap délelőtt 10 órakor fog megtartatni a városháza nagytermében, mely alkalommal a szövetkezet czélját, természetét dr. Horváth János, a központi hitelszövetkezet igazgatója, vfogja ismertetni. Minthogy a létesítendő szövetkezet sikeres működését csakis az iparosok tömeges érdeklődése biztosíthatja, az ipartestület köteleibe tartozó összes iparosokat ez utón is felhívjuk, hogy a vasárnapi alakuló közgyűlésen saját érdekükben minél nagyobb számmal jelenjenek meg. A debreczeni ipartestület elnöksége.

x **Urak figyelmébe.** Városunkban Weisz Adolf cég alatt a Kossuth-utezán a takarékpénztár épületben új posztó- és gyapjuszövet üzlet nyílt, ahol ruháinkat a legújabb ízlés szerint a legolcsóbb szabott árak mellett szereztethetjük meg. Nevezett kereskedő valódi hazai és külföldi szövetéivel kiállja a versenyt bármely fővárosi kereskedővel is. Weisz Adolf posztó és gyapjuszövet kereskedő hirdetésére felhívjuk t. olvasóink szives figyelmét.

— **Meghívó a debreczeni jótékony nőegyesület 1900. márcz. hó 11-én d. u. 3 ó. az árvaház üléstermében tartandó választmányi gyűlésére.** Tárgy: 1. Kövesdy-féle hagyomány bejelentése. 2. A népkonyha bezárása. 3. Folyó ügyek.

x **A szépség és ifjuság titka.** Történelmileg kimutatható, hogy minden időben éltek olyan nők, kik szépségüket és ifjuságukat legmagasabb életkorukig képesek voltak fentartani, de eljárásuk titka velük együtt sirba szállott. Azonban a sarlatanok mégis uton-utfélen hirdették, hogy ők birtokában vannak a szépség titkának és a könnyen hívó nőket elárasztották az egészségre káros kotyvalékokkal. Csak a legújabb időben lépett fel Schaffer Róza asszony olyan készítményekkel, melyeket az emberi szervezet hosszas tanulmányozása után oly módon sikerült előállítani, hogy azok a legelőkelőbb kapacitások véleménye szerint az egészségre nézve nem károsak. Az Eau-Poudre, Crème-s Savon-ravissante készítményei, szab. homlokötői és Kimoir hajfestő-szerei által közkincesé vált a titok, miként lehet megőrizni a szépséget és ifjuságot az emberi kor legszélső határáig.

— **Elszólta magát.** A helybéli törvényszék tárgyalási termében folyt le a következő mulatságos párbeszéd.

Bíró: Sértett, számít fel költségeket?
Sértett: Utiköltség 5 korona, gyógykezelési díj 10 korona, patikaköltség 3 korona.

Bíró: Mégis van?
Sértett: Nincs, kérem, nem akarok többet hazudni.

Apró szegek.

(Kubelik. — A bibliás asszony. — Köszpitélési adó. — Paprikás csirke.)

Végre valahára szerencsénk volt a bozontos haju, csupasz állu cseh muzsikushoz is.

A tetőpontját ért izgatottság eljutott a le-
hűtő lépcsőzethez.

Kubelik eljött. Kubelik muzsikált. Rettentő hatás. Frenetikus taps. Elbűvölt lelkek extázisba hozott kitörése.

Mindenki a nagy hegedűsről beszél, mindenki Kubelik Jeant emlegeti.

Csupán Rác Károly neheztelt meg reá.

Beszélik, hogy keservében egy nótát rögtönzött, melyet felküldött Dankó Pistához megzenésítésre.

A nóta szövege a következő:

„Kubelik Jean hegedűje
Vesztett volna ott Prágába,
Akkor ma is én lennék a
Város legjobb muzsikása!“

A czim néha becsapja az embert.
Például hajnövesztő szert hirdetnek a lapok s ha megvásárolod és az eredmény az, hogy a még meglévő hajad is kihull tőle.

Igy tett velünk a „Bibliás asszony“ is.

A czimról ítélve azt hinnéd, hogy hőlmi szent dologról van benne szó. Aztán látsz benne hölgyeket, kik a bibliából talán csak az Amnon és Tamar históriáját olvasták el.

No, hát még egy ilyen „Bibliás asszony“ s Thália templomát újra kell szenteltetni az el-kárhozás ellen.

Benyit a szerkesztőségbe egy vidéki atyafi, kinek nyírott bajusza tüskésen meredez vízszintes irányba.

— Kérem szépen, ez az ujságcsináló műhely? — szólal meg illő köszönés után.

— Ez bizony, urambátyám!.. Mi tetszik? — kérdi rá eleven járasu riporterünk.

— Hát ha ez az ujságcsináló műhely, akkor itt mindent tudnak, ugy-e?

— Hogyne, bátyám, csupán csak a pénzcsinálás mesterségével nem vagyunk ismerős.

— No hát akkor mondjak meg énnékem az urak, hogy miért kell nekem *köszpitélési* adót fizetni?

— Mi a manót?

— Köszpitélési adót! A jegyző ur mindé-tig zsakurálja rajtam, pedig azt sem tudom, hogy mi a guta lehet. Tegnap aztán azt mondja az asszony, hogy eltűnődök, hogy: „Te ember, eredj be Debreczenbe, ott sok ujságot csinálnak. Akad tán köztük olyan okos ember, aki meg tudja magyarázni, hogy mi az ördög fizetés lesz az a köszpitélési adó. Hát mondok, jó ész ütött meg, asszony. Azzal bójöttem.

Fává lettünk mindannyian, mert még ilyen adófélét még nem észleltük az adókiadó-bizottság sematizmusában.

Oroszlán kezdte neki magyarázni, hogy az a köszpítél szó másképen koptatás, tehát alighanem a járdakoptatásért fizet.

— Hászen kérem járda sincs nálunk! — tromfolta le az atyafi.

Végre is saját külön angol Nobodnyk süttötte ki, hogy a mit az atyafi köszpitélési adónak nevez, nem egyéb, mint — *közművelődési* pótdadó.

— Az az! Vigye el a fránya! — villant öröme az atyafi szemé. No már nem hiába, hogy sok ujságot csinálnak itt, de van is olyan okos ember, hogy a szeméből is kiolvassa az embernek a gondolatját.

Nagy örömmel ment el s hálalkodva kívánt szerencsés minden jót.

A stréberkedés korát éljük.

Lépten-nyomon oly emberekre akadunk, kiknek szája tele van örökös panaszszal.

— Nehéz az élet! Nem érdemes élni! — ez a predikációjuk textusa.

Eszembe jut erről egy érdekes eset.

Egyik vidéki ismerősömhöz tértem be utközben, ki épen az ebédelés munkájával volt elfoglalva.

Paprikás csirke volt előtte, melynek jóízű alkatrészeit szopogatta.

— Hogy vagy, barátom! — kérdém tőle.

— Hagyd el, — sopántotta. — Meg kell a mai világban éhen halni!

— Hm, gondolám, — ez paprikás csirkét eszik és éhenhalástól fél. Beh sok szegény ember óhajta ilyen éhenhalást!

Keserű Gazsi.

VIDÉK.

Kirabolt plébánia. Vakmerő rablási eset tartja izgalomban Perjámos község lakosait, melyet az ottani plébános lakásán követtek el. Mint levelezőnk írja, e hó 5-én éjjel a perjámosi róm. kath. plébánia udvarára álarozos rablók hatoltak be s kifeszítették az udvarra nyíló ablakot s azon át behatoltak a szobába. Három álarozos rabló ment be a szobába s ezek a szomszéd szobában alvó Prachtheuser György plébánost megkötözték, aztán feltörték az összes szekrényeket, ahonnan nagyobb összegű pénzt és egyéb értéktárgyakat magukhoz véve, az ablakon keresztül elmenekültek. A rablók távozása után a megkötözött plébános zajt esapott, mire a felébredt cselédség felszabadította. A cselédség ezután a rablókat vette üldözőbe, de azoknak sikerült az éjsötétjében elmenekülni. A csendőrség megindította a nyomozást s alapos a gyanu, hogy a rablók a plébános kocsisával egyetértve, annak közreműködésével követték el a vakmerő rablást.

Összetörte a gép. Bihar-Diószegen — mint nekünk írják — van egy Petrányi féle gőzberendezésű olajmalom, melyet egy a község, valamint a környék lakosa, így bőjt idején, nagy mértékben vesznek igénybe. Ungi Károlyné odaváló lakos is ott volt a malomban. Leült egy kőpadra, a mely mögött nyílás volt, hol a gép korongján lévő nagy kerék forgott. A malom hiányos berendezése következtében az összes géprészek szabadon állanak működés közben, s ennek tulajdonítható, hogy Ungi Károlynét egy lecsúszott gépszij ruhájánál fogva berántotta a gép közé, s a működésben levő kerekek a szegény asszonyt darabokra szakgatták. A mint a szerencsétlenséget észrevették, rögtön megállították a gépet, de már ekkor Unginé darabokra volt tépve. A szerencsétlenül járt özvegyasszony négy kis árva gyermeket hagyott maga után. A csendőrség az esetből kifolyólag Petrányit feljelentették a bíróságnak, úgy szintén az eljárás ellen is megindították a vizsgálatot.

KÖZGAZDASÁG.

A biztositás reformja. A biztositási ankét ma folytatta tanácskozásait, ezuttal újra Plósz Sándor igazságügyminiszter előnöktele alatt. Mindenekelőtt tárgyalás alá kerültek a törvénytervezetnek azok a nagyfontosságú rendelkezései, amelyek megjelölik, hogy a díjtartalékot mily értékekbe kell fektetni és megszabják, hogy ezeket az értékeket az állampénztárba kell beszolgáltatni. A tervezet megengedi a jelzálogkölcsonőkben való elhelyezést is. Ez utóbbi rendelkezés tekintetében a többség véleménye az volt, hogy a jelzálogokba való üzletszerű elhelyezés visszaélésekre adhat alkalmat, az állampapirokban való elhelyezés kvótális megszabását a felszólalók valamennyien helyeselték, de többen 50% helyett elégnék tartanának 20—25% ot. A biztositó társaságok képviselői s velük még többen ellenezték azt, hogy a díjtartaték az állampénztárba helyeztessék, mert gátolná a társaságokat szabad mozgásukban. Szerintük bizalmatlanságot is jelent a társulatok iránt. Majd azt a kérdést tárgyalták, vajjon a

nyereségtartalékot is ugyanazokba az értékekbe kell-e befektetni, mint a díjtartalékokat, végül az a kérdés került még vitatás elé, milyen joga van a biztositott félnek a biztositó vállalat átruházása vagy ily vállalatok egyesülése esetén. Az értekezlet szombaton délután 5 órakor folytatja tanácskozásait.

TŐZSDEI JELENTÉS.

— Távirati értesítés. —

Budapest, márczius 9.

A határidő-üzlet.

Délutáni zárlat:

Osztrák hitelrészvény	754 kor 40 fill.
Magyar hitelrészvény	747 " — "
Osztrák-magyar állam-vasuti részvény	497 " — "

Délutáni zárlat 4 órakor:

Buza tavaszra	7.46—7.47
" " " " " " "	7.71—7.72
Rozs tavaszra	6.27—6.28
" " " " " " "	6.47—6.48
Zab tavaszra	4.92—4.93
Tengeri májusra	5.14—5.15
Repcze aug.—szept.-re	12.30—12.40

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzései.

Debreczen, márczius 9.

Piaczi árak 50 kgr.-ként koronákban:		
Buza minőség	77 . . . 6.65—6.85	
" " " " " " "	78 . . . 6.85—7.05	
" " " " " " "	79 . . . 6.90—7.10	
" " " " " " "	80 . . . 7.15—7.30	
Rozs	71/73 . . . 5.60—5.65	
Árpa	" " " " " " "	4.90—5.10
" " " " " " "	(jobb) . . . 5.20—5.40	
Zab	" " " " " " "	4.60—4.75
" " " " " " "	prima . . . 5.00—5.20	
Tengeri	" " " " " " "	4.95—5.—
Köles	" " " " " " "	5.80—6.—
Napraforgó mag	" " " " " " "	4.50—4.60
Bükköny	" " " " " " "	6.40—6.75
Lóhere	" " " " " " "	65.—70.—
Luczerna	" " " " " " "	40.—42.—
Pogácsa napraforgó	" " " " " " "	4.70—4.80
" " " " " " "	tökmag . . . 5.10—5.20	
Bab (fehér)	" " " " " " "	6.20—6.50

REGÉNY.

A kakuk.

— Vig elbeszélés. —

Irtá: Szini Péter.

(Folytatás.)

17.

Megindult előttem s a többiek nem a legszivélyesebb taszigatással toltak utána. Eszem órájának kereke megállott e váratlan fordulatra. Kinek képzelnek ezek engem? . . . Hát öltem én, raboltam, vagy mi? . . . Mégis különös, hogy személyes szabadságától ily erőszakosan megfosztják az embert!

Hallgatag lemondással követtem vezetőimet, kik egy mellék utcán tértek be a városba s gyors léptekkel siettek egy ódon kinézésű ház felé.

A város házainak ablakaiból petroleum lámpák sokasága világítá meg bizonytalan-ságtól neki halványult arcomat.

Borzasztó düh borította be fejem beljét. Szerettem volna e jelen pillanatban mennykővé változni, hogy egy tempóra agyonzuzzam kísérő zsandáromat. Olyan virágos kedvembe kerültem, hogy szorítanom kellett ökleimet és toporzékolnom lábaimmal, nehogy a nagy dühtől széjjelrűf-fenjek.

Dehát ilyet már igazán senki sem ért. Sok akadálylyal, mondhatni emberfeletti erővel átküzdöm magam a lecsigázó szegénység minden embert köznapivá tevő nyomorúságán s egy szerencsés véletlen kezembe adja a megelégedéshez szükséges boldogság ezüstkulcsát. Én egy andalító ab-

ránd elérésére adva fejemet, megküzdök öröggel, pokollal, a veszélyek ezer légióival, csak hogy többé ne legyek kakuk, mely más fészket használja, hanem a saját magam alkotta családi tűzhelynél töltssem le nyugalmas napjaimat és a sors, végzet prae-destinatio, vagy tudom is én: mi néven nevezhető valami örökös akadályt szórt utam elé. Kiteszem magamat egy hóbertos ember gorombáskodásának, ki magát világhírű drámairónak nevezi s nagy bölcseségében engem a nullfokon álló semminek tart; megszívom a vad mézszáros késnyitó sligoviczját, milyen soha nem érintette még gyomromat s beszívom azt a kegyetlen bundaszagot, mely maga képes kolerát elterjeszteni; s hogy lemarjam nyakamról, szaladok örülten a hófuvatagban, alig pi-hegve az elfáradástól és a jutalom — — — semmi!

Mikor már a czeálnál vagyok; mikor minden akadályt szerencsésen eltovábbítok utamból; mikor csak néhány lépés választ el imádottam lakától, akkor a törvény szolgálai vesznek körül, mint valami czimeres gaz-embert s minden tiltakozásom ellenére be-kisérnek.

— Ejh, ejh! Elizeus! Beh szerencsétlen órában láttad meg a napvilágot!

Nem csodálhatja senki, ha kíváncsi voltam elfogatásom indokát mielőbb megtudni s mihelyt a törvényszék tisztviselője elé kerültem, a harag, a düh fokozott hangján rivalltam a paragrafus nyelvre:

— Mit akarnak az urak velem? . . . kikérem az ilyen komédiát!

Sovány testalkatu, erősen markirozott arcu bajusztalan egyén állt fel az asztal mögül, mely mellett még néhány soványságtól fonyló díjnok peresztette tollát s szem-üvegét homlokára tolvá, fontoskodó képpel állt előm.

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 161.

Bérlet 134. sz. „B“

Szombaton, 1900. évi márczius hó 10. én,

A bibliás asszony.

Operett 3 felvonásban. Irták: Mars A. és Hennequin M. Fordította: Heltai Jenő.

SZEMÉLYEK:

Hl. Ernő	Szathmáry Á.	Chatelleraultné . . .	Perényi M.
Chatellerault . . .	Rubos Á.	Thea	F. Kállay L.
Beaugency	Tanay F.	Marcchalné	Szigeti L.
Czelesztin	Sziklay M.	Sarah	Sárosi P.

Színházi műsor.

Vasárnap, márczius 11-én két előadás: délután 3 órakor: *A gésák, vagy egy japán thea-ház története.* Enakes játék 3 felvonásban. Este 7 és fél órakor bérletszünetben: *A helyár kendője* Eredeti népszínmű 3 felvonásban.

Hétfőn, márczius 12-én, Tapolczai Dezső vendégfelléptével: *A végrehajtó.* Vigjáték 3 felvonásban.

Kedden, márczius 13-án, Tapolczai Dezső felléptével: *Mozgó fényképek.* Vigjáték 3 felvonásban.

Szerdán, márczius 14-én, ujdonságu először: *Kurucz fufang.* 100 arannyal jutalmazott népszínmű 3 felvonásban.

Csütörtökön, márczius 15-én: *Kurucz fufang.*

Pénteken, márczius 16-ikán, harmadszor: *Kurucz fufang.*

Szombaton, márczius 17-én, negyedszer: *Kurucz fufang.*

Vasárnap, márczius 18-án két előadás, délután 3 órakor félhelyarakkal: *A neántsvirág.* Este 7 és fél órakor bérletszünetben: *A görög rabszolga.* Operette 3 felvonásban.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik.

fekete, fehér és színes 90 fillértől 19 Korona 30 fillérig méterenként — egész ruhák s blousoknak való! — Mindenkinek postabér és vámmentesen, házhoz szállítva. Minták postafordultával küldetnek.

Henneberg G., selyemgyáros, Zürichben.
Cs. és kir. udvari-szállító.

„Henneberg-selyem“

Bérkocsik dijszabályzata.

	Két	Egy
	lovas	
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	10	6
Fél napra, reggeli 6 órától délután 1-ig, vagy délután 1-től esti 9 óráig	6	4
II. Óraszámra.		
Fél órára	80	60
Háromnegyed órára	120	90
Egy egész órára	160	120
Minden következő órára	80	60
Az utolsó órán túl félórára vagy kevesebb időre	40	30
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül	1	60
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (valláskülönbőség nélkül), ha a végtisztesség a templomban történik		
A temetőbe ki és vissza	4	280
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	2	160
A színházba menet	1	20
A színházról jövet	1	20
Bármely vasúti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi tászkával	1	60
Éjjel menet vagy jövet kézi tászkával	1	120
A kocsis mellé elhelyezett minden darab málna után 20 fillér jár.		
A kocsisjászó vagy csónakázó tóhoz, cukor-gyár, légszuszogó, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	1	60
Menet és visszajövet egy órai várakozással	1	120
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldökhöz menet vagy jövet	1	60
Menet és jövet egy órai várakozással	2	140
Minden következő órára	1	20
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	2	180
Minden következő órára	1	80
A katonai lakóházhoz és katonai kórházhoz menet vagy jövet	1	60
Menet és jövet egy órai várakozással	1	120
Minden további órára	1	80

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.
Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

**Naplók,
Főkönyvek,
Pénztárkönyvek,
Folyószámlakönyvek,
Lejáratú könyvek,
Előjegyzési könyvek,
Bevásárlási könyvek**

különböző nagyságban és vastagságban, a legfinomabb könyvpapírból készítve, erős kötésben.

Másolókönyvek

patent mutatóval, japáni papírból

legolcsóbb beszerzési forrása

**a Csokonai-papirkereskedés
Kossuth-utca 13.**

Apró hirdetés.

az Apróhirdetés minimális ára 5 sorig 29 kr., minden további sor 4 kr. A vastagabb betűkkel szedett sorokat 6 k rra számítjuk. — Czim nélküli hirdetések a kiadóhivatal ad felvilágosítást. Czimmel ellátott hirdetések után 30 krajczár bélyegilleték fizetendő.

Jó minőségű tavaszi roz kapható. Hol? Megmondja a kiadóhivatalban.

Egy okleveles gépész, szakértő és jó bizonyítványokkal ellátva keres alkalmazást valamely gőzmalomba avagy szesz-gyárba, vagy villanytelepeknél, accumulator batteriáknál villanszerelésnél tökéletes és szakértő. Beszél magyar, német, szláv és olasz nyelvet. Szíves ajánlatok levél által a kiadóhivatalban J. N. 27. czim alatt.

Egy üzleti díszes faldesz-kázat eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Meghívás

Az „István“ gőzmalom társulatnak

1900. évi március hó 25-én, délelőtt 10 órakor

Debreczenben, a Kereskedő-Társulat épületének dísztermében tartandó

évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság által előterjesztett mérleg az 1899. évről, az arra vonatkozó igazgatósági jelentéssel.
2. A felügyelő-bizottság jelentése a mérleg megvizsgálásáról.
3. A mérleg helybenhagyása, a felmentvény megadása és az 1899. évi tiszta nyereség feletti intézkedés.
4. A sorrend szerint kilépő két igazgatósági tag helyének új választás utján betöltése.

Debreczen, 1900. március hó 7-én.

Felhívtnak azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni és szavazati jogukat gyakorolni kívánják, hogy igazoló-jegyeiket — az alapszabály 27. cikke értelmében — folyó évi március 23. és 24-én délelőtt 10—12 óráig, délután 2—4 óráig a Kereskedő-Társulat titkári irodájában átvenni sziveskedjenek. A mérleg és veszteség-nyereség rovás március 17-től kezdve a társulat irodájában megtekinthető.

Az igazgatóság.

Valódi hazai gyártmányok.

Urak figyelmébe.

Van szerencsém tudatni, hogy a **Kossuth-utczán** az Első Takarékpénztár épületében

WEISZ ADOLF

ezég alatt új posztó és gyapjuszövet üzletet nyitottam.

Nagy választékban tartom raktáron a legújabb divatu **valódi hazai** és **külföldi gyártmányu szöveteket**, melyeket **meglepően olcsó**, de **szabott árak** mellett árusítok.

A nagyérdemű közönség szives pártolását kérve — vagyok kiváló tisztelettel

Weisz Adolf.

Legolcsóbb szabott árak.

Új posztó üzlet.

Meghívás

a Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi-bank

1900. évi március hó 18-án d. e. 10 órakor az intézet helyiségében

megtartandó

XXXIII. évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentésével kapcsolatosan a zárszámadások előterjesztése.
3. A mérleg, nyereség felosztás, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránti határozathozatal.
4. Alapszabályaink értelmében kilépő két igazgatósági tag helyére két igazgatósági tag választása három évre.
5. Az igazgatóságnak a nyugdíjalapra és a társulati tisztviselők nyugdíjának biztosítására vonatkozó javaslata feletti határozathozatal.

Jegyzet. Az alapszabályok 28. cikkének értelmében minden részvényes, ki a közgyűlésen részt venni akar, részvényét 5 nappal a közgyűlés előtt a bank pénztáránál — térítvény mellett — letenni tartozik.